DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

7. juli 2005 *

I sag C-227/03,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Rechtbank te Amsterdam (Nederlandene) ved afgørelse af 21. maj 2003, indgået til Domstolen den 26. maj 2003, i sagen

A.J. van Pommeren-Bourgondiën

mod

Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Rosas, og dommerne J.-P. Puissochet (refererende dommer), S. von Bahr, U. Lõhmus og A. Ó Caoimh,

* Processprog: nederlandsk.

generaladvokat: F.G. Jacobs
justitssekretær: assisterende justitssekretær H. von Holstein,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 9. december 2004,

efter at der er afgivet indlæg af:

— A.J. van Pommeren-Bourgondiën ved advocaat P. de Casparis

— Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank ved G. Vonk, som befuldmægtiget

— den nederlandske regering ved H.G. Sevenster og C. Wissels, som befuldmægtigede

— den belgiske regering ved A. Snoecx og M. Wimmer, som befuldmægtigede

— den græske regering ved M. Apessos, D. Kalogiros og I. Pouli, som befuldmægtigede

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved D. Martin, H. van Vliet og R. Troosters, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 24. februar 2005,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 39 EF og artikel 13 i forordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 2195/91 af 25. juni 1991 (EFT L 206, s. 2, herefter »forordning nr. 1408/71«).

2 Anmodningen er blevet rejst under en sag mellem A.J. van Pommeren-Bourgondiën og Raad van Bestuur van de Sociale verzekeringsbank (den sociale sikringskasse herefter »SVB«), angående SVB's afslag på at lade A.J. van Pommeren-Bourgondiën bevare sin obligatoriske tilslutning til visse sociale sikringsgrene med den begrundelse, at hun ikke længere havde bopæl i Nederlandene.

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

3 I henhold til artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 finder forordningen

»[...] anvendelse på enhver lovgivning om sociale sikringsgrene, der vedrører:

a) ydelser i anledning af sygdom og moderskab

b) ydelser ved invaliditet [...]

c) ydelser ved alderdom

d) ydelser til efterladte

[...]

g) ydelser ved arbejdsløshed

h) familieydelser.«

4 Forordningens afsnit II (artikel 13-17a), der har overskriften »[b]estemmelse af, hvilken lovgivning der skal anvendes«, regulerer konfliktsituationer.

5 Artikel 13 i forordning nr. 1408/71 har følgende ordlyd:

»1. Med forbehold af artikel 14c er de personer, der er omfattet af denne forordning, alene undergivet lovgivningen i én medlemsstat. Spørgsmålet om, hvilken lovgivning der skal anvendes, afgøres efter bestemmelserne i dette afsnit.

2. Med forbehold af artikel 14-17:

a) er en person, der har lønnet beskæftigelse på en medlemsstats område, omfattet af denne stats lovgivning, selv om han er bosat på en anden medlemsstats område [...]

[...]

f) er en person, som ophører med at være omfattet af en medlemsstats lovgivning, uden at han bliver omfattet af en anden medlemsstats lovgivning [...] omfattet af lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område han er bosat [...]«

6 Artikel 10b i Rådets forordning (EØF) nr. 574/72 af 21. marts 1972 om regler til gennemførelse af forordning nr. 1408/71 (EFT 1972 I, s. 149), som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996 (EFT 1997 L 28, s. 1), bestemmer:

»Datoen og betingelserne for, hvornår en i forordningens [nr. 1408/71] artikel 13, stk. 2, litra f), omhandlet person ikke længere er omfattet af en medlemsstats lovgivning, afgøres i overensstemmelse med bestemmelserne i denne lovgivning [...]«

7 Artikel 15 i forordning nr. 1408/71 har følgende ordlyd:

»1. Artikel 13 til 14d finder ikke anvendelse på frivillig eller frivillig fortsat forsikring, medmindre der i en medlemsstat inden for en af de i artikel 4 omhandlede områder kun findes en frivillig forsikringsordning.

2. Hvor anvendelsen af to eller flere medlemsstaters lovgivning medfører samtidigt medlemskab

— af en tvungen forsikringsordning og af en eller flere ordninger for frivillig eller frivillig fortsat forsikring, er den pågældende alene omfattet af den tvungne forsikringsordning

— af to eller flere ordninger for frivillig eller frivillig fortsat forsikring, kan den pågældende kun optages i den ordning for frivillig eller frivillig fortsat forsikring, som han har valgt at være tilknyttet.

3. Såfremt det drejer sig om invaliditet, alderdom eller dødsfald (pensioner), kan den pågældende dog optages i en medlemsstats ordning for frivillig eller frivillig fortsat forsikring, selv om han er omfattet af en anden medlemsstats tvungne forsikring, for så vidt der i den førstnævnte stat er udtrykkelig eller stiltiende hjemmel til en sådan dobbeltforsikring.«

De nationale bestemmelser

8 I Kongeriget Nederlandene sondres mellem to former for social sikring, nemlig mellem »den almindelige sociale sikringsordning« og »den sociale sikringsordning for lønmodtagere«.

9 Den almindelige sociale sikringsordning omfatter følgende love:

— lov om almindelig tvungen børnetilskudsordning for hele befolkningen (Algemene Kinderbijslagwet, herefter »AKW«)

— lov om efterladteforsikring (Algemene Nabestaandenwet, herefter »ANW«)

— lov om almindelig alderdomsforsikring (Algemene Ouderdomswet, herefter »AOW«)

— lov om almindelig forsikring for særlige udgifter i anledning af sygdom (Algemene wet bijzondere ziektekosten, herefter »AWBZ«).

10 Den sociale sikringsordning for lønmodtagere fastlægges af følgende sociale love:

— lov om sygeforsikring for arbejdstagere (Ziektewet, herefter »ZW«)

— lov om sygekasseforsikring (Ziekenfondswet, herefter »ZFW«)

— lov om forsikring for arbejdstagere mod økonomiske følger af arbejdsløshed (Werkloosheidswet, herefter »WW«)

— lov om forsikring mod uarbejdsdygtighed (Arbeidsongeschiktheidsverzekering, herefter »WAO«).

11 Med hensyn til den almindelige sociale sikringsordning eksisterede der i den nederlandske lovgivning oprindeligt en ordning, hvorefter personer, der havde bopæl uden for Nederlandene, og som modtog visse nederlandske ydelser i længere tid, under visse betingelser var tilsluttet sikringsordningen på obligatorisk basis.

12 Artikel 8 i den nederlandske bekendtgørelse om udvidelse og begrænsning af de kategorier af personer, der er forsikrede under den sociale sikring (Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen), af 3. maj 1989 havde følgende ordlyd:

»1. Den sociale sikring omfatter personer, der bor uden for Nederlandene, og som på tidspunktet for deres udrejse havde ret til:

a) ydelser efter WAO [...]

[...]

2. Den sociale sikring omfatter personer, der ikke bor i Nederlandene, og som har ret til en ydelse [...] i henhold til stk. 1, såfremt retten hidrører fra en obligatorisk tilslutning i henhold til den sociale sikring eller af en frivillig tilslutning i henhold til AOW's artikel 45 og ANW's artikel 63, forudsat at ydelsen [...] udgør mindst 35% af mindstelønnen.«

13 Ved bekendtgørelse af 24. december 1998, der trådte i kraft den 1. januar 1999, ophævedes bekendtgørelse af 3. maj 1989. Som en overgangsordning var bestemmelserne i sidstnævnte bekendtgørelses artikel 8 gældende indtil den 1. januar 2000, jf. artikel 26 i bekendtgørelse af 24. december 1998. På dette tidspunkt ophørte den obligatoriske tilslutning til visse sociale sikringsgrene.

14 De personer, hvis tilslutning efter den 1. januar 2000 ikke længere var obligatorisk, kunne imidlertid blive tilsluttet på frivillig basis med hjemmel i artikel 2, stk. 1, i bekendtgørelse af 2. januar 1990 (Besluit inzake vrijwillige verzekering). I henhold til denne artikel bestod denne mulighed i et år efter, at den obligatoriske tilslutning var ophørt, og det var tilstrækkeligt blot at give Sociale verzekeringsbank (den sociale sikringskasse) meddelelse herom for atter at blive tilsluttet.

15 AOW's artikel 35 har følgende ordlyd:

»1. Personer på 15 år eller derover, som tidligere har været forsikret, kan, såfremt de endnu ikke er fyldt 65 år, tegne en frivillig forsikring for et tidsrum på højst ti år, der tager sin begyndelse fra det tidspunkt, hvor den obligatoriske forsikring ophører. [...]

3. Den i stk. 1 omhandlede periode på højst ti år finder ikke anvendelse på: [...] tidligere forsikrede, som på tidspunktet for den obligatoriske forsikrings ophør er fyldt 50 år, som ikke har bopæl i Nederlandene, og som har ret til udbetaling af:

1° en ydelse i henhold til lov om forsikring mod uarbejdsdygtighed (WAO) [...]«

16 ANW's artikel 63 bestemmer:

»1. De tidligere forsikrede kan under de betingelser, der fastsættes i administrative forskrifter eller i gennemførelsesbestemmelser, forsikre sig på frivillig basis for det

tidsrum, der ligger efter det tidspunkt, hvor de fylder 15 år, men inden deres fyldte 65. år, og for hvilket de ikke er forsikrede.

2. Ved de i stk. 1 omhandlede betingelser forstås bl.a. muligheden for samtidig på frivillig basis at være forsikret i henhold til artikel 45 i lov om almindelig alderdomsforsikring.«

17 Den obligatoriske tilslutning opretholdes imidlertid for visse sociale sikringsgrene. Ifølge artikel 27 i bekendtgørelse af 24. december 1998 består der fortsat en pligt til at være tilsluttet i henhold til AKW, så længe det yngste barn endnu ikke er fyldt 18 år. Ved medlemmer af AWBZ forstås ifølge nævnte bekendtgørelses artikel 7 personer, som ikke bor i Nederlandene, som er forsikret efter ZFW, og som i henhold til en forordning udstedt af Rådet for Den Europæiske Union [...] i den stat, hvori vedkommende bor, kan gøre krav på ydelser, som i princippet ydes over budgettet for sygesikringen.

18 Inden for den sociale sikringsordning for lønmodtagere, navnlig hvad angår WAO, ZW og WW, gælder følgende betingelser for den obligatoriske tilslutning:

— I henhold til ZW's artikel 20 er arbejdstagere i ZW's forstand dækket af ZW. I ZW's artikel 8a defineres en »arbejdstager« som en person, der modtager en ydelse i kraft af sin obligatoriske tilslutning til WAO.

— I henhold til WW's artikel 8 bevarer en arbejdstager, der er blevet uarbejdsdygtig under udførelsen af sit arbejde, sin status som arbejdstager.

— Ydelser, der udredes i henhold til WAO, kan ikke modtages samtidig med de ydelser, som lønmodtagere, der har bopæl i udlandet, vil kunne have ret til i henhold til ZW og WW.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

19 A.J. van Pommeren-Bourgondiën, der er nederlandsk statsborger, bor i Belgien, men har arbejdet i Nederlandene i hele sit erhvervsaktive liv. Hun har siden 1997 modtaget en invaliditetsydelse i henhold til WAO, beregnet på grundlag af den højeste invaliditetsgrad.

20 A.J. van Pommeren-Bourgondiën fik meddelelse om, at hun med virkning fra den 1. januar 2000 ikke længere var omfattet af den obligatoriske tilslutning til visse nederlandske sociale sikringsordninger, nemlig AOW, ANW og AKW, da hun ikke længere havde bopæl i Nederlandene. Hun fik endvidere meddelelse om, dels at der derfor med virkning fra den 1. januar 2000 ikke ville blive tilbageholdt bidrag til den almindelige sociale sikringsordning af de ydelser, hun modtog i henhold til WAO, dels at hun dog frivilligt kunne blive tilsluttet i henhold til AOW og ANW ved at indgive en anmodning til den sociale sikringskasse.

21 A.J. van Pommeren-Bourgondiën bestred, at hendes obligatoriske tilslutning til den sociale sikringskasse var ophørt. Kassen fastholdt sit standpunkt ved skrivelse af 28. august 2000.

22 Sagsøgeren indgav derfor en klage til den sociale sikringskasse. Da hun ikke modtog nogen afgørelse på klagen, anlagde hun sag ved Rechtbank te Amsterdam.

23 Denne ret fandt, i modsætning til det af den nederlandske regering anførte, at forsikringsbetingelserne i AOW og ANW, herunder navnlig bidragets størrelse, var forskellige, alt afhængig af, om der var tale om en obligatorisk eller en frivillig tilslutning. Ved en obligatorisk tilslutning i henhold til AOW og ANW blev bidraget beregnet på grundlag af den skattepligtige indkomst i Nederlandene, hvorimod bidraget ved en frivillig tilslutning blev beregnet på grundlag af den samlede skattepligtige indkomst.

24 Retten fandt i øvrigt, at der var en risiko for, at den omstændighed, at der på samme tid eksisterede en obligatorisk og en frivillig ordning, ville indebære, at den forsikrede ikke var i stand til at overholde den pligt til kun at være tilsluttet en enkelt social sikringsinstitution på obligatorisk basis, som er foreskrevet i forordning nr. 1408/71.

25 Rechtbank te Amsterdam har under disse omstændigheder besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71 til hinder for, at det i en medlemsstats lovgivning er fastsat, at en person, som helt er ophørt med at have erhvervsmæssig beskæftigelse på dennes område, kun bevarer sin tilslutning, hvis den pågældende bevarer sin bopæl i medlemsstaten, hvorimod den pågældende i henhold til medlemsstatens lovgivning om visse andre sociale sikringsgrene fortsat er obligatorisk tilsluttet uafhængig af sin bopæl?

2) Har det betydning for besvarelsen af det første spørgsmål, at den pågældende person i henhold til medlemsstatens lovgivning frivilligt kan tilslutte sig en række sociale sikringsgrene, uden at en sådan frivillig tilslutning forudsætter, at den pågældende skal bevare sin bopæl i medlemsstaten?

Såfremt det første spørgsmål besvares benægtende, forelægges subsidiært følgende spørgsmål:

3) Skal artikel 39 EF i den ovenfor beskrevne situation fortolkes således, at det er uforeneligt med denne bestemmelse, at en obligatorisk tilslutning erstattes af en frivillig tilslutning, når den obligatoriske tilslutning ophører, fordi der er indført et bopælskrav?«

Om de præjudicielle spørgsmål

26 Med disse spørgsmål, som behandles samlet, ønsker den nationale ret nærmere bestemt oplyst, om bestemmelserne i artikel 39 EF eller i artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71 er til hinder for, at en medlemsstat anvender en lovgivning, hvori det er fastsat, at en person, som helt er ophørt med at have erhvervsmæssig beskæftigelse på dennes område, kun bevarer sin obligatoriske tilslutning til visse sociale sikringsgrene, hvis han bevarer sin bopæl i medlemsstaten, hvorimod han i henhold til medlemsstatens lovgivning bevarer sin obligatoriske tilslutning til visse andre sociale sikringsgrene, uanset hvor han har bopæl, samtidig med at han — når han ikke længere er obligatorisk tilsluttet — altid har mulighed for at blive tilsluttet på frivillig basis.

Indlæg til Domstolen

27 Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber samt den belgiske og den græske regering er af den opfattelse, at den nederlandske lovgivning er uforenelig med artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, hvori det er fastsat, at personer, der er omfattet af forordningen, alene er undergivet lovgivningen i én medlemsstat.

28 Disse procesdeltagere mener, at såfremt dele af den nederlandske lovgivning ikke længere finder anvendelse på A.J. van Pommeren-Bourgondiën, er det lovgivningen i bopælsstaten, som i henhold til artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71 bør finde anvendelse for de sociale sikringsgrene, hvortil der ikke længere er nogen obligatorisk tilslutning. A.J. van Pommeren-Bourgondiën befinder sig således i en situation, hvor hun er afhængig af den sociale sikringslovgivning i to medlemsstater, hvilket er uforeneligt med bestemmelserne i samme forordnings artikel 13, stk. 1.

29 Kommissionen har desuden anført, at artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71 ikke er til hinder for, at en medlemsstat i sin lovgivning gør retten for en person, som helt er ophørt med at have erhvervsmæssig beskæftigelse på medlemsstatens område, til fortsat at være omfattet af medlemsstatens lovgivning, betinget af, at den pågældende bevarer sin bopæl i medlemsstaten (dom af 11.6.1998, sag C-275/96, Kuusijärvi, Sml. I, s. 3419, præmis 51). Ifølge Kommissionen kunne de nederlandske myndigheder derfor fuldt lovligt have bestemt, at sagsøgeren helt ophørte med at være omfattet af den nederlandske lovgivning, men de kunne ikke bestemme, at det tvungne medlemskab for flere nederlandske sociale sikringsgrene kunne bevares, samtidig med at det blev ophævet for andre sikringsgrene.

30 Den nederlandske regering og SVB er derimod af den opfattelse, at artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71 ikke er til hinder for, at det i en medlemsstats lovgivning bestemmes, at den berørte person — på obligatorisk basis — kun er sikret mod en del af de risici, der er dækket af dens sociale sikringsordning, når der ikke diskrimineres mellem egne statsborgere og andre statsborgere, og den berørte frivilligt kan blive tilsluttet med henblik på at blive dækket for de øvrige risici inden for den samme sociale sikringsordning.

31 I øvrigt har den forelæggende ret, Kommissionen og den græske regering henledt opmærksomheden på, at betingelserne for tilslutning til sikringsordninger er mere ufordelagtige ved frivillig tilslutning end ved obligatorisk tilslutning. Denne

situation, som i højere grad vil kunne påvirke andre medlemsstaters statsborgere end nederlandske statsborgere, er udtryk for en forskelsbehandling, der er uforenelig med artikel 12 EF og 39 EF.

32 Den nederlandske regering er derimod af den opfattelse, at betingelserne for tilslutning til sikringsordningen er de samme, for ikke at sige mere fordelagtige ved frivillig tilslutning end ved obligatorisk tilslutning.

Domstolens svar

33 Artikel 13, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 har alene til formål at fastslå, hvilken lovgivning der skal anvendes på personer, som befinder sig i en af de situationer, der er nævnt i bestemmelsens litra a)-f). Bestemmelsen har ikke til formål at fastsætte betingelserne for, om der består en ret eller en pligt til at tilslutte sig en social sikringsordning eller en bestemt sikringsgren inden for en sådan ordning. Det tilkommer lovgiver i de enkelte medlemsstater at fastsætte disse betingelser, herunder betingelserne for, at tilslutningen ophører (dom af 3.5.1990, sag C-2/89, Kits van Heijningen, Sml. I, s. 1755, præmis 19, og Kuusijärvi-dommen, præmis 29).

34 Desuden har bestemmelserne i afsnit II i forordning nr. 1408/71, som artikel 13 er indeholdt i, ikke alene til formål at undgå en samtidig anvendelse af flere nationale lovgivninger og de komplikationer, som dette kan medføre, men også at forhindre, at personer, som er omfattet af forordningens anvendelsesområde, mister deres beskyttelse med hensyn til social sikring, fordi ingen lovgivning finder anvendelse på dem (jf. Kits van Heijningen-dommen, præmis 12, og Kuusijärvi-dommen, præmis 28).

35 Det følger imidlertid af artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71, at bopælsmedlemsstatens lovgivning kun skal anvendes, såfremt ingen anden lovgivning finder anvendelse, og i særdeleshed kun, såfremt den pågældende ophører med at være omfattet af den lovgivning, som han tidligere var omfattet af (dom af 3.5.2001, sag C-347/98, Kommissionen mod Belgien, Sml. I, s. 3327, præmis 28 og 29). Hvis den obligatoriske tilslutning til den sociale sikring i en medlemsstat ophører, er det således i nævnte bestemmelse foreskrevet, at personen skal tilsluttes den sociale sikring i bopælsmedlemsstaten.

36 I hovedsagen er disse bestemmelser ikke til hinder for, at den nederlandske lovgivning fortsat finder anvendelse på A.J. van Pommeren-Bourgondiën. De tilslutninger til den sociale sikring, som hun tidligere havde, kan nemlig i betragtning af Domstolens konklusion i dommen i sagen Kommissionen mod Belgien fortsat være undergivet den nederlandske sociale sikringsordning. Den omstændighed, at tilslutningen i nogle tilfælde bliver frivillig, forhindrer ikke, at den kan fortsættes inden for ordningen med obligatorisk tilslutning.

37 Det er i øvrigt derfor, at den nederlandske lovgivning giver personer, der ikke har bopæl i landet, og som helt er ophørt med at have erhvervsmæssig beskæftigelse i Nederlandene, mulighed for at bevare deres frivillige tilslutning i henhold til denne stats lovgivning til de sikringsgrene, for hvilke deres obligatoriske tilslutning er ophørt.

38 Princippet om den sociale sikringsordnings enhed, som fastsat i artikel 13, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, tilsidesættes således ikke ved anvendelsen af den i hovedsagen anfægtede nederlandske lovgivning.

39 Selv om medlemsstaterne har bevaret deres kompetence til selv at udforme deres sociale sikringsordninger, skal de imidlertid overholde fællesskabsretten ved udøvelsen af denne kompetence og navnlig EF-traktatens bestemmelser om

arbejdskraftens frie bevægelighed (dom af 23.11.2000, sag C-135/99, Elsen, Sml. I, s. 10409, præmis 33). Ordningen med frivillig tilslutning for personer uden bopæl i landet skal således være i overensstemmelse med artikel 39 EF.

40 Det bopælskrav, som den nederlandske lovgiver har stillet som betingelse for fortsat at være omfattet af den obligatoriske tilslutning til visse sociale sikringsgrene, er således kun forenelig med artikel 39 EF, hvis betingelserne for frivillig tilslutning for personer uden bopæl i landet ikke er mere ufordelagtige end betingelserne for obligatorisk tilslutning for personer med bopæl i landet med hensyn til de samme sociale sikringsgrene.

41 Det fremgår imidlertid af forelæggelseskendelsen, at personer uden bopæl i landet i henhold til den nye nederlandske lovgivning ikke længere har ret til at blive tilsluttet ordningen med familietillæg — end ikke på frivillig basis — når bortses fra en adgang til delvis at blive tilsluttet på midlertidig basis. De eneste personer uden bopæl i landet, der fortsat har ret til familietillæg, er dem, der har opnået en sådan ret i henhold til den tidligere ordning med obligatorisk tilslutning. De mister definitivt muligheden for at være tilsluttet, når deres yngste barn fylder 18 år. Personer uden bopæl i landet behandles således mindre fordelagtigt end personer med bopæl i landet for så vidt angår disse tillæg.

42 Den forelæggende ret har desuden, som det fremgår af denne doms præmis 23, anført, at bidragenes størrelse ikke er den samme ved obligatorisk tilslutning for personer med bopæl i landet som ved frivillig tilslutning for personer uden bopæl i landet.

43 Den omstændighed, at det kun er en lille andel af de personer uden bopæl i landet, hvis obligatoriske tilslutning er afbrudt, som har tilsluttet sig på frivillig basis, synes endelig at antyde, at en frivillig tilslutning ikke er så attraktiv, og at personer uden bopæl i landet støder på vanskeligheder, når de ønsker at blive tilsluttet.

44 Det fremgår af de foregående præmisser, at den nederlandske lovgivning, der er omhandlet i hovedsagen, stiller personer uden bopæl i landet mindre gunstigt end personer med bopæl i landet hvad angår deres sociale dækning i Nederlandene, og er i strid med princippet om fri bevægelighed, der er sikret i artikel 39 EF.

45 Den forelæggende rets spørgsmål skal herefter besvares med, at artikel 39 EF er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvori det er fastsat, at en person, som helt er ophørt med at have erhvervsmæssig beskæftigelse på dennes område, kun bevarer sin obligatoriske tilslutning til visse sociale sikringsgrene, hvis han bevarer sin bopæl i medlemsstaten, hvorimod han i henhold til medlemsstatens lovgivning bevarer sin obligatoriske tilslutning til visse andre sociale sikringsgrene, selv om han har bopæl i en anden medlemsstat, når betingelserne for på frivillig basis at blive tilsluttet de sikringsgrene, hvor den obligatoriske tilslutning er ophørt, er mere ufordelagtige end betingelserne for den obligatoriske tilslutning.

Sagens omkostninger

46 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

Artikel 39 EF er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvori det er fastsat, at en person, som helt er ophørt med at have erhvervsmæssig beskæftigelse på dennes område, kun bevarer sin obligatoriske tilslutning til visse sociale sikringsgrene, hvis han bevarer sin bopæl i medlemsstaten, hvorimod han i henhold til medlemsstatens lovgivning bevarer sin obligatoriske tilslutning til visse andre sociale sikringsgrene, selv om han har bopæl i en anden medlemsstat, når betingelserne for på frivillig basis at blive tilsluttet de sikringsgrene, hvor den obligatoriske tilslutning er ophørt, er mere ufordelagtige end betingelserne for den obligatoriske tilslutning.

Underskrifter